

Helsinki

Meilahden huvila-alueen hoito- ja kehittämis- suunnitelma

Vuorovaikutusraportti

Sisällys

1. Vuorovaikutus ja asukas palaute.....	3
1.1 Asukaskysely ”Kerro kartalla” tulokset luonnonhoidon suunnitelmaosuutta koskien .	3
1.2 Asukastilaisuus.....	3
1.3 Tapaaminen asukasyhdistyksen edustajien kanssa	6
1.4 Suunnitelmaluonnoksen vuorovaikutustilaisuus.....	6
1.5 Muu vuorovaikutus	7
2. Luonnonhoidon työryhmä ja luontojärjestöjen kommentit.....	7
2.1 Luonnonhoidon työryhmä	7
2.2 Luontojärjestöjen yleiskommentit	7
2.3 Luontojärjestöjen kuviokohtaiset huomiot ja kommentit	13
3. Suunnitelmaluonnos nähtävillä	31
4. Suomen luonnonsuojeluliiton toimenpide-esitys ja ELY-keskuksen lausunto	31
4.1 Suomen luonnonsuojeluliiton toimenpide-esitys	31
4.2 ELY-keskuksen lausunto	31
4.3 Asiantuntijalausunnon huomiointi hoito- ja kehittämissuunnitelmassa.....	32
LIITE 1 Seurasaaari-säätiön antama palaute Meilahden huvila-alueen hoito- ja kehittämissuunnitelmasta.....	33

1. Vuorovaikutus ja asukaspa- laute

1.1 Asukaskysely ”Kerro kartalla” tulokset luonnonhoidon suunnitelmaosuutta koskien

Suunnitelman laatiminen käynnistyi kesällä 2010 käyttäjäkyselyllä, joka toteutettiin Kerro kartalla – verkkopalvelun avulla. Kyselystä tiedotettiin alueen kotitalouksiin ja yrityksiin lähetetyillä posti-korteilla.

Vastanneista monet korostivat alueen ainutlaatuisuutta arvokkaana historiallisena huvilamiljöönä ja suosittuna virkistysalueena, jonka hoidon ja suojelun tulee olla asiantuntevaa ja hellävaraista. Alueen monimuotoisuutta ja erilaisten luonto- ja kulttuuriympäristöjen yhdistelmää arvostettiin. Toivottiin sekä hoidon tehostamista muun muassa näkymien palauttamista reittien varsilta merelle ja toisaalta luonnontilaisia alueita.

Osassa palautteista aluetta pidettiin pusikoituneena ja teiden varsia hoitamattomina. Aluetta kiertävän reitin ympäristön ilmeen siistimistä ja näkymien avaamista toivottiin pensaikkoa ja vesakkoa raivaamalla. Vanhoja tammia toivottiin vaalittavan muuta kasvillisuutta poistamalla niiden ympäristöstä.

Meilahdenpuiston frisbeegolfrataan suhtauduttiin pääosin kriittisesti kerro-kartalla kyselyn palautteissa. Sen arveltiin vaurioittavan luontoa ja heikentävän alueen houkuttelevuutta virkistysalueena. Toisaalta rataa pidettiin positiivisena asiana, sillä se houkuttelee liikkumaan sellaisia ihmisiä, jotka muuten harrastavat liikuntaa vähemmän.

1.2 Asukastilaisuus

Suunnitelmasta pidettiin asukasilta 26.10.2010, josta Vähä-Meilahti seura kokosi kattavan kannanoton. Suunnittelun aikana on käyty vuoropuhelua Vähä-Meilahti seura ry:n kanssa.

Vähä-Meilahti –seura ry:n kannanotto

Vähä-Meilahti seura kokosi hoito- ja kehittämissuunnitelmasta kannanoton. Kannanotto perustuu seuran 26.10.2010 järjestämässä asukasillassa esitettyihin mielipiteisiin ja toiveisiin. Kannanotto on alla kokonaisuudessaan kursivoituna tekstinä.

”Vähä-Meilahti on kulttuurihistoriallisesti arvokas alue monine suojeltuine huvilarakennuksineen, jonka luontoarvot monimuotoisuudessaan ovat myös merkittävät. On erittäin tärkeää, että alueen kulttuuri- ja luontomaisemien vaalimiseen kiinnitetään huomiota.

Läheisessä Seurasaarella käy vuosittain jopa puoli miljoonaa vierailijaa ja kulku sinne käy luonnollisesti Vähä-Meilahden kautta. Vähä-Meilahden alue sinälläänkin on lukuisien helsinkiläisten ulkoilu- ja virkistysalue. Liikennejärjestelyiden on syytä olla sellaiset, että ulkoilu ja virkistys ovat turvallisia, ja lukuisien kävijöiden määrän vuoksi on syytä tarkkaan harkita, miten ja mille alueille ulkoilijoiden liikkumista ohjataan, jotta alueen kulttuuri- ja luontomaisema säilyy.”

Metsät

Asukasillassa esitettiin lukuisissa puheenvuoroissa huoli ympäristön siisteydestä. Erityisesti ihmeteltiin sitä, että kaadettuja tai kaatuneita puita ei korjata pois, vaan jätetään luontoon maatuimaan. Pahimmillaan tällainen tila voi johtaa tuhohyönteisten lisääntymiseen, joka uhkaa kasvia puita.

Ulkoilu- ja virkistysmetsäksi luokitellulla alueella Seurasaarentien ja Paciuksenkadun välissä Allergiasairaalan ja Meilahden urheilupuiston ympärillä on valaistu pururata ja liitokiekkorata. Pururata sinällään on metsässä hyvin reititetty ja ohjaa käyttäjiään selkeästi, mutta liitokiekkourheilu käyttää ja kuluttaa kauttaaltaan koko metsäaluetta eikä rajoitu millekään ”radalle”. Viime vuosikymmenen aikana tämä urheilulaji on saanut lukuisia uusia harrastajia ja nämä harrastajat ovat omavaltaisesti lisänneet alueelle maaleja. Lisääntynyt harrastajamäärä ja laajennettu ”rata” ovat aiheuttaneet sen, että metsäalueen kenttäkerros on monin paikoin täysin kulunut ja pohjakerroskin jo pahoin vaurioitunut. Lisäksi tähän harrastukseen näyttää liittyvän myös juominen ja tupakointi, joka aiheuttaa alueen roskaantumista ja häiritsee naapureita. Muiden käyttäjien, lenkkeilijöiden ja retkeilijöiden, turvallisuus on metsässä myös koko ajan vaarassa, kun ilmassa lentää näitä kiekkoja jopa poikki pururadan ja kaikkialla. Yksi harrastajaryhmä on siis ominut tämän metsäalueen käyttöönsä. Asukkaiden yhteinen käsitys on, että liitokiekkorata ei tälle alueelle sovi luonnon kulumisen ja tuhoutumisen ja muille käyttäjille aiheutuvan vaaran vuoksi. Luontopolku opastauluineen ja selkeästi reititettynä sopisi alueelle liitokiekkorataa paremmin. Samalta ulkoilu- ja virkistysmetsäalueelta on purettu pois puiset hyppymäki- ja lähtölavarakennelmat. Yhtenä ehdotuksena esitettiin, että näiden sijaan voisi metsäalueelle rakentaa lintutornin. Esiin tuotiin kuitenkin myös se näkemys, että tällaisenkin rakennelma voi houkutella runsaasti lisää kävijöitä ja siten lisätä alueen herkän luonnon kulumista. Sopisiko alueelle kuitenkin vaikkapa talvinen lasten pulkkamäki (ei kuitenkaan lumilautailua!) entisen laskettelurinteen paikalle?

Rannat

Joitakin vuosia sitten hyväksytyssä luonnonhoitosuunnitelmassa pidettiin tärkeänä raivata näkymiä avoimiksi merelle ja tämä myös toteutettiin, mutta rannat kaipaivat jo uudelleen siistimistä pajukoista ja kaislikoista. Tämän raivaamisen ja niittämisen pitäisi olla säännöllisesti toistuvaa.

Ehdotettiin myös entisten uimahuoneiden uudelleen rakentamista rannoille.

Puistot

Ruusupuisto sai asukasillassa kiitosta, samoin arboretum ja koirapuisto. Toivotaan, että nämä säilyvät perhepuistoina eivätkä muutu erinäisten ryppyporukoiden kokoontumispaikoiksi. Koska perheet kokoontuvat näissä puistoissa piknikeille, on tärkeää, että niiden siistimisestä huolehditaan riittävästi. Esitettiin myös, että alueelle saataisiin kyltti, jolla ohjattaisiin koiranulkoiluttajat

koirapuistoon ja veloitettaisiin pitämään koirat muualla puistossa kytkettyinä. Koirien jätöksille pitäisi olla nykyistä useampia keräilyastioita.

Tamminiemen puiston ympärillä oleva aita voitaisiin purkaa ja puisto avata laajempaan käyttöön. Tamminiementien reunaan Tamminiemen puiston puolelle tarvittaisiin jalkakäytävä vilkkaan kävelyliikenteen turvallisuuden takaamiseksi. Aidan purkaminen mahdollistaisi toteutuksen.

Kaupungin taidemuseon ympärillä olevaan puistoon Vähä - Meilahti-seura esittää sijoitettavaksi veistoksia. Helsingistä puuttuu tällainen veistospuisto, joita maailmalla on monissa kaupungeissa, mm. Tanskan Lousianassa. Paitsi että ne tuovat taiteen ihmisten arkeen ja ulottuville, ne ovat myös matkailullisia vetonauloja. Veistokset voisivat olla pysyviä tai osittain vaihtuvia. Villa Furunäsin pihapiiriin tällä hetkellä sijoitetut talossa asuvan kuvanveistäjä Veikko Nuutisen veistokset voisivat esimerkiksi olla alkuna veistospuiston teoskokoelmalle.

Pidämme hienona asiana sitä, että Vähä - Meilahden alueella sijaitsee taidemuseo. Se tuo oman, erilaisen tapansa virkistää helsinkiläisiä ja muita alueella kävijöitä. Toivomme sen säilyvän jatkossakin Vähä – Meilahdessa ja ehdottamamme veistospuisto voisi kenties entisestään lisätä sen kiinnostavuutta.

Aukiot

Seurasaaren aukion ilme saisi asukkaiden mielestä olla siistimpi, mm. pyörätelineet ja roskikset kaipaavat uusimista. Tamminiemen puiston avaaminen varmaan vaikuttaisi aukionkin luonteeseen.

Heikinniementien päässä oleva aukio on pysäköintialueena. Se kaipaisi siistimistä, ainakin sille olisi saatava roskakori. Ylipäänsä roska-astioiden määrää olisi lisättävä koko Vähä-Meilahden alueella, jotta alue pysyisi siistinä. Myös koirien jätöksille olisi hyvä olla omia roska-astioita.

Niityt, kedot

Alueella on ennen ollut peltoja, niittyjä ja laitumia. Niistä ei juuri ole jäljellä muuta kuin viljelypalsat. Niityt ovat kovaa vauhtia metsittymässä. Huopalahden rantaa kiertävän kävelytien ja Johannesbergintien välissä oleva entinen pelto toivotaan raivattavan haapapuista ja palautettavan kedoksi. Samoin olisi kulttuuriteko palauttaa Seurasaarentien pohjoispuolella Tomtebon vieressä tanssilavan kohdalla oleva entinen pelto kedoksi – nyt se on jostakin syystä merkitty lähimetsäksi. Nämä alueet raivaamalla avattaisiin myös alueen luonteeseen kuuluvia merellisiä näkymiä. Tanssilavaa pidettiin mukavana kuriositeettina kahdessakin puheenvuorossa, mutta sen todettiin myös olevan paikalla ilman rakennuslupaa ja toivottiin myös sen siirtämistä Seurasaareen. Nykyisen Nybackan ja Viola-nimisen huvilan välissä on myös entinen pelto, joka nyt on metsittynyt.

Pysäköinti

Alueella oleville pysäköintialueille toivotaan pysäköinnille nykyistä (24h) lyhyempiä pysäköintiaikoja, joita pystyttäisiin valvomaan. Pysäköintialueilla on jatkuvasti yöpymistä ja ei-liikenteessä olevien autojen säilytystä.

Seurasaaarentien päässä voimalaitoksen alla oleva pysäköintialue on nyt työmaa-alueena. Asukasillassa esitettiin toivomus sen maisemoinnin huolehtimisesta huoltotunnelityön valmistuttua.

Liikenne

Pyöräilijöiden ajaminen jalkakäytävillä huolestuttaa. Vaaratilanteita syntyy usein. Pyöräilijöille olisi hyvä saada alikulkukäytävä myös Meilahden sillan alitse. Tämä mahdollistaisi yhtenäisenä jatkuvan pyörätien Pikku Huopalahdesta Seurasaaareen. Jos Meilahden sillan kohdalla olisi alikulkukäytävä ja Tamminiemen puiston laitaa rakennettaisiin jalkakäytävän lisäksi pyörätie, olisi Paciuksenkadun ja Seurasaaaren väliselle osuudelle mahdollisuus tehdä rantaa pitkin kulkeva pyöräreitti, mutta kuitenkin niin, että turvataan myös jalankulkijoiden oikeudet. Seurasaaarenselän ja Seurasaaarentien välissä rannassa kulkeva polku haluttaisiin kuitenkin varata vain jalankulkijoille.

Teiden ja jalkakäytävien auraukseen esimerkiksi lumisena talvena 2010 oltiin tyytyväisiä. Toivottiin, että kävelyreiteille ja jalkakäytävälle jätettäisiin talvisin hiekoittamaton reuna pulkkia, rattikelkkoja ja potkukelkkoja varten. Samoin toivottiin katujen suolauksen hillitsemistä.

Asukkaat hämmästelevät myös sitä, että Meilahdentiellä on 30km/h nopeusrajoitus, mutta Johannesbergintiellä, joka kulkee puiston keskellä ja jossa vain tontille ajaminen on sallittu, on nopeusrajoitus 40km/h.

Esitettiin myös, että Heikinniementien ja Johannesbergintien kohdalla voisi jalkakäytävien reunan poistaa, jotta Meilahdentietä ajavat autot mieltäisivät ne tasavertaisiksi ja vasemmalta tulevana ymmärtäisivät olevansa väistämisvelvollisia. Tämä voisi jonkin verran hillitä ylinopeuksia.

Esitettiin myös, että alueen kulttuurihistoriallista ainutlaatuisuutta voisi korostaa sijoittamalla alueelle johtaviin liittymiin (Seurasaaarentie, Meilahdentie ja Meilahden silta) esimerkiksi taidekilpailun tuloksena taideteokset. Nämä johdattaisivat samalla taidemuseon ympärille pystytettävään veistospuistoon. Ehdotusta voisi viedä eteenpäin Designpääkaupunki-hankkeena.

Asukasillassa korostui vahvasti näkemys, että Vähä-Meilahden alue ei ole pelkästään asukkaitaan varten vaan laajemmin myös lähialueiden asukkaille ja kaikille helsinkiläisille sekä muualtakin tuleville kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas ulkoilu- ja virkistysalue.

1.3 Tapaaminen asukasyhdistyksen edustajien kanssa

17.3.2015 järjestettiin tapaaminen asukasyhdistyksen edustajien kanssa rakennusvirastossa. Suunnitelmaluonnos käytiin kohta kohdalta läpi. Asukasyhdistyksen edustajat pitivät esitettyjä toimenpiteitä perusteltuina ja tarpeellisina. Suunnitelmaan tehtiin joitakin pienenhököjä tarkistuksia mm. suunnitelmapakettien teksteihin.

1.4 Suunnitelmaluonnoksen vuorovaikutustilaisuus

Suunnitelmasta järjestettiin vuorovaikutustilaisuus 23.11.2015 Meilahden virkistyskeskuksessa. Suunnitelmaluonnos käytiin osa-alueittain läpi ja keskusteltiin ehdotetuista toimenpiteistä. Maise-

manhoitoa pidettiin tärkeänä ja rantareitin kehittämistä hyvänä. Nykyisen frisbeegolfradan poistosta esitettiin toiveita. Toisaalta ymmärrystä löytyi radan säilyttämisenkin puolesta. Helsingin frisbeegolfrataselvityksen esitetty tavoite on frisbeegolfin ja muun ulkoilun sovittaminen alueelle kaikkia osapuolia tyydyttävällä tavalla.

1.5 Muu vuorovaikutus

Seurasaari-säätiön lähettämä kommentti Meilahden huvila-alueen hoito- ja kehittämissuunnitelmasta on vuorovaikutusraportin liitteenä (liite 1). Seurasaari-säätiö pitää Meilahden huvila-alueen hoito- ja kehittämissuunnitelmaa onnistuneena esityksenä ja katsoo, että suunnitelma vastaa sen omia toiveita ja aiempia keskustelunavauksia.

Alueella tehtiin yhteinen kävelyretki asukkaiden edustajien kanssa kesällä 2010. Frisbeegolfseuran edustajien kanssa järjestettiin erillinen tapaaminen syksyllä 2010.

2. Luonnonhoidon työryhmä ja luontojärjestöjen kommentit

2.1 Luonnonhoidon työryhmä

Suunnitelma esiteltiin luontojärjestöille luonnonhoidon työryhmän kokouksessa 11.5.2015. Luontojärjestöjen luonnonhoitoryhmä (Sirkku Manninen, Jyri Mikkola ja Keijo Savola) kokosi kommentit suunnitelmaan 1.6.2015. Kommenttien pohjalta suunnitelmaan on tehty muutoksia ja täydennyksiä.

2.2 Luontojärjestöjen yleiskommentit

Luontojärjestöjen edustajat ovat yhdessä tutustuneet Meilahden suunnittelualueeseen (alueen pohjoisosassa) maastokäynnillä 26.5.2015 ja lisäksi Keijo Savola on tehnyt 30.5.2015 maastokäynnin suunnittelualueen etelä- ja keskiosaan. Vastaukset Jere Saarikko & Markus Holstein.

Yleistä hoito- ja kehittämissuunnitelmasta

Kommentti: Hoito- ja kehittämissuunnitelmassa alueen luontoarvoihin liittyvät tiedot eivät ole riittävän hyvin kytköksissä alueen muun kehitystoiminnan ja maisemanhoitoon liittyvien yleisten ja osa-aluekohtaisten tavoitteiden kanssa.

Vastaus: Yleis- ja osa-aluekohtaiset tavoitteet ja luonnonhoidon tarkempi suunnittelu täydentävät toisiaan.

Kommentti: Meilahden alueen huomattavien kulttuuriarvojen sekä rakennettuihin puistoihin, rakennuksiin ja avoimiin tiloihin liittyvien maisema-arvojen lisäksi tulisi tasapuolisesti käsitellä myös alueen metsistä ja niiden luonnontilasta johtuvia maisema- ja virkistysarvoja.

Vastaus: *Raporttitekstiä on täydennetty tämän kommentin mukaisesti.*

Kommentti: On myös pakko suhtautua jossakin määrin kriittisesti siihen tapaan, jolla hoito- ja kehittämissuunnitelmassa myötäillään ja ennakoidaan niitä maankäyttösuunnitelmia, joita kaupunki on viemässä eteenpäin erillisessä asemakaavahankkeessa.

Vastaus: *Kommentissa viitattaneen mm. esitettyihin käytäväyhteyksiin nykyisin metsäisillä alueilla. Suunnitelmassa on tuotu esiin niitä asioita, joita alueelle on kaavailtu. Luonnonalueiden ylläpito ohjautuu ensisijaisesti nykytilanteen asettamien vaatimusten mukaan.*

Arvokkaat ja suojellut luontokohteet (2.5.2 s.32-34)

Kommentti: Tässä osassa olisi syytä nostaa esille ja esitellä myös alueen keskeiset METSO-kohteet sekä alueelta paikallistetut jalopuumetsiköt.

Vastaus: *Tässä kohdassa on esitelty suunnittelutyön lähtötietoja. Suunnittelun ja inventoinnin aikana paikallistetut luontoarvot on esitelty kohdassa Luonnonhoidon alueiden nykytila (sivut 51 – 56)*

Liito-oravat

Kommentti: Suunnitelmaan voi lisätä myös sen tiedon, että liito-orava elää alueella edelleen v. 2015 (Jyri Mikkolan havainto 26.5.2015).

Vastaus: *Raporttiin on päivitetty vuoden 2016 liito-oravakartoituksen mukaiset liito-oravan ydinalueet (s. 34)*

Maiseman muutoksista (2.8.1 s.38)

Kommentti: Tasapuolisuuden nimissä on syytä täydentää tekstiä sillä huomiolla, että näkymien sulkeutuminen on osin seurausta puustoisten alueiden luonnontilaistumisesta, joiden seurauksen alueelle on mm. kehittynyt runsaasti luonnontilaisen kaltaisia lehtometsiä. Osa alueen kävijöistä epäilemättä myös kokee "pusikoitumisen" ja osan näkymien sulkeutumisesta (mm. teiden näkyvyyden väheneminen) positiivisena.

Vastaus: *Raporttitekstiä on muokattu tämän kommentin perusteella.*

Rakennettujen viheralueiden nykytila (2.9.2 s. 45)

Kommentti: Kelot sekä harkiten jätetyt maalahopuut ovat jo pitkään olleet olennainen ja positiivinen osa monien Meilahden rakennettujen viheralueiden luonnetta ja maisemaa. Nykyistä, yksipuolista tekstiä olisi syytä tältä osin hieman täydentää.

Vastaus: Raporttitekstiä on täydennetty tämän kommentin mukaisesti.

Luonnonhoidon alueiden nykytila (2.9.3 s. 47)

Kommentti: Ensimmäinen kappale vaatisi muokkaamista, koska kappaleessa yksinomaan negatiivisessa valossa kuvatut prosessit ovat "pääsyyllisiä" mm. alueen linnustoarvoihin sekä siihen, että alueelle on kehittynyt ehkä jopa valtakunnallista arvoluokkaa oleva luonnontilaisen kaltaisten jalopuumetsien keskittymä.

Vastaus: Raporttitekstiä on täydennetty tämän kommentin mukaisesti.

Kommentti: Kolmannessa kappaleessa halutaan jostakin syystä korostaa sitä, että "myös Meilahden selännemetsät ovat olleet kulttuurivaikuttaisia". Tämä "kulttuurivaikutteisuus" on informaationa täysin toissijainen siihen nähden, että alueen kalliometsät sekä niihin liittyvät mäntyvaltaisen kangasmetsät edustavat vuonna 2015 puuston luonnontilan asteeltaan Helsingin länsi- ja lounaisosan luonnontilaisimpia säilyneitä kallioalueiden metsiä.

Vastaus: Raporttitekstiä on muokattu tämän kommentin perusteella.

Puusto (s. 48-50)

Kommentti: Sinänsä informatiivista yhteenvetoa puuston tilasta alueella voisi täydentää vaikka sitten vain yhdellä lauseella, jossa nostaisi esille sen, että suunnittelualueella on puuston iän, kuivuustuhojen, hallitun hoitamattomuuden ja luonnonhoitotoimien yhteydessä tehtyjen lahoppuun jättämisen seurauksena merkittävä keskittymä rakenteeltaan luonnontilaisen kaltaisia ja osin myös lahoppuustoisia kallio-, kangas- ja lehtometsiä.

Vastaus: Asia ilmenee riittävän hyvin niissä tekstikohdissa, joissa yleensäkin käsitellään luontoarvoja ja niiden huomioimista hoidossa.

Luontoarvojen huomiointi (s. 50-52)

Kommentti: Aineistoista jää epäselväksi se, onko Innoforin alueella 2013 tekemää METSO-selvitystä täydennetty. Toivottavasti näin on tapahtunut. Vuoden 2013 selvityksessä oli selviä laatuongelmia eli muun muassa toistakymmentä METSO I luokan kallio-, kangas- ja lehtometsäkuviota oli selvityksessä luokiteltu luokkaan II.

Vastaus: Innoforin aiempaa METSO-aineistoa on tarkistettu, täydennetty ja siihen on lisätty kohteita, myös luokituksia on paikoin korjattu. Tämä ilmenee luonnonhoidon teemakartoista ja kuviokohtaisista merkinnöistä.

Yleisten alueiden hoito ja kehittäminen, Maiseman- ja luonnonhoito (s. 54)

Kommentti: Kokouksessa keskustellun mukaisesti tavoitteita olisi perusteltua täydentää sellaisella tavoitteella, joka antaisi arvoa myös alueen luonnontilaisen kaltaisille metsille ja niiden rakennepiirteille, joista monet ovat myös maisemallisesti merkittäviä yleisesti myönteiseksi koetussa mielessä (mm. kelot). Muotoilu voisi olla esimerkiksi jompikumpi alla olevista:

- luonnontilaisen kaltaisten metsikkörakenteiden säilyttäminen
tai
- -luonnontilaisen kaltaisten metsikkörakenteiden säilyttäminen siihen soveliailla alueilla

Vastaus: Raporttitekstiä on täydennetty jälkimmäisen ehdotuksen mukaisesti.

Luonto (s.55)

Kommentti: Linjausten perustavoitteiden lisäksi Meilahden alueella on syytä jalojen lehtipuiden erityishuomioinnin lisäksi nostaa esille myös alueen luonnonmetsärakenteet, joilla on maiseman ohella merkitystä myös ympäristökasvatuksen kannalta.

Vastaus: Raporttitekstiä on täydennetty tämän kommentin perusteella.

Seurasaaientien pohjoispuoli (4.4 s.67)

Kommentti: Esitetyt laaksotasanteiden eli edustavien arvolehtojen (kuviot 115, 134) harvennushakkuut ja niiden kuvitellut maisemalliset hyödyt on syytä kyseenalaistaa. Laaksotilan ei selkeydy sillä, että kaupunki heikentää monipuolisia arvolehtoja.

Vastaus: Kuvio 134 on aiempi Villa Bergvikin huvilapuutarha ja kuvio 115 on aikaisemmin ollut viljelysmaata. Tämä ilmenee raportin kartasta sivulla 25 ja Meilahden huvila-alueen ympäristöhistoriallisesta selvityksestä (KSV 2014:1) mm. s. 43 ja 62 – 65. Varovaisilla, lähinnä kuvioiden reunoille kohdistuvilla toimenpiteillä voidaan ylläpitää sekä luontoarvoja että kulttuurimaisemaa ja samalla hoitaa käytettyjä kuvionosia. (...tarkemmin kuviokohtaisissa vastineissa)

Kesärannantien ympäristö ja Humallahdenpuisto (4.6 s.69)

Kommentti: Kannattaa vakavasti miettiä sitä, kannattaako Paciuksenkadun ja Humallahdenkalion välisiä luonnonmukaisia metsäalueita ryhtyä kehittämään puistomaisemmiksi. Toimivat erinomaisena näkymäsuojana jo nyt ja myös luontoarvoja on kehittymässä.

Vastaus: Keskeinen kaupunkikuvallinen sijainti ja vilkas käyttö puoltavat avointa maisemakalliota reunustavien, pienten metsikkölaikkujen hoitoa. (...lisää kuviokohtaisissa vastineissa!).

Puisto Tamminiementien ja Heikinniementien välissä (4.8 s.72)

Kommentti: Tamminiementien ja Heikinniementien huviloiden väliin esitetyt uudet reitit ovat luontoarvojen kannalta erittäin ongelmallisia, sillä ne pirstovat ja lisäävät hoitopainetta useisiin arvolehtokuvioihin, joista osa on hyvin edustavia. Reittihankkeet (joita ajetaan eteenpäin myös Meilahden huvila-alueen vielä tekovaiheessa olevassa asemakaavassa) ansaitisivat tulla kyseenalaistetuksi. Myös suunnittelualueella on perusteita säilyttää joukko aidosti rauhallisia lehtoalueita (mm. eläimistönsuojelu) ja tämä osa-alue sopisi siihen parhaiten.

Vastaus: Tämä alue on ollut osa Meilahden kartanon puutarhaa ja viljelysmaata (kartta s. 21) ja myöhemmin huvilapuutarhojen osia tai viljelyksiä (kartta s. 23). Ilmakuvien perusteella metsittyminen on alkanut 1950-luvulla tai sen jälkeen (ilmakuvat sivuilla 24-27). Osa ehdotetuista poluista on vanhoja puutarhakäytäviä ja osalla sijaitsee nykyisinkin kinttupolkuja, joita voidaan vahvistaa riittävän reitin aikaansaamiseksi virkistyskäytölle. Suunnitelmassa on otettu huomioon ja sovitettu yhteen luontoarvot, kulttuuriarvot ja virkistyskäyttö. Luonnonalueiden ylläpito ohjautuu ensisijaisesti nykytilanteen asettamien vaatimusten mukaan.

Jalopuumetsien huomiointi

Kommentti: Metsäsuunnittelun yhteydessä on ilahduttavasti todennettu huomattava joukko jalopuustoisia metsiköitä. Merkittävä osa näistä täyttää myös luonnonsuojelulain 29 § luontotyyppin kriteerit, mm. kuvioita 46, 115 ja 134 voi pitää jopa hyvin edustavina. On sinänsä turhaa keskustella siitä, mitkä metsiköitä ovat edustavia ja mitkä "vain" lain minimikriteerit täyttäviä. Nykytilanteessa luonnontilaisen kaltaiset vaahterametsiköt ovat joka tapauksessa luontotyyppinä valtakunnallisesti erittäin uhanalaisia, mikä korostaa niiden huomiointitarvetta myös Helsingissä.

Pidämme edelleen erittäin perusteltuna sitä, että metsäsuunnittelun yhteydessä tunnistetut arvokkaat jalopuumetsiköt siirretään mahdollisimman pikaisesti kaupungin luontotietojärjestelmään. Tämä edes auttaisi myös sitä, että nämä arvot huomioitaisiin kaupungin kaavoitustöissä, mm. juuri parhaillaan työn alla olevassa Meilahden huvila-alueen asemakaavassa. Koska jalopuustoiset metsiköt on ammattimaisesti alueelta rajattu, niin näiden siirtäminen luontotietojärjestelmään ei liene teknisesti vaikeaa.

Meilahden alueen jalopuumetsiköiden kohdalla joudumme olemaan kriittisiä suhteessa muutama (etenkin kuviot 46, 115 ja 134) esitettyihin metsänhoitotoimiin. Ainakin osa toimenpiteistä vaikuttaisi liittyvän ylimitoitettuihin ja huonosti harkittuihin alueen kehittämistöimiin.

Vastaus: Vastineet kuviokohtaisten kommenttien yhteydessä.

Arvometsien osoittaminen

Kommentti: Arvometsien osoittaminen on alueella toteutettu tavalla, johon Helsingissä tulisi muutenkin pyrkiä. Erityisen hienoa on se, että arvometsiä on osoitettu kaikista alueella tavattavista metsäelinympäristöistä. Kiitosta ansaitsee myös alueen toisen erikoisuuden (jalopuumetsien ohella) eli laajan luonnontilaisen kaltaisen kalliometsäselänteiden osoittaminen kokonaisuutena. Edellä mainitusta huolimatta esitämme kuviokohtaisissa kommentteissa vielä joitakin yksilöityjä arvometsäesityksiä.

Esitetyistä metsänhoitotoimista

Kommentti: Merkittävä osa suunnittelualueen metsänhoitotoimista on nimetty maisemanhoidoksi (vajaa 30 kuviota). Näiden hakkuiden luonne ei pelkällä maisemanhoitonimikkeellä kauhean hyvin avaudu. Maastokäynnin perusteella useille maisemanhoitokuviolle on kuviokohtaisissa kommenteissa lyhyesti luonnehdittu ne toimenpiteet, joita katsomme kuvioilla järkeväksi toteuttaa. Uskomme, että moni näistä vastaa myös kaavaillua.

Harvennushakkuita tai ensiharvennuksia on esitetty vajaalle 20 metsikkökuvioille. Aika monessa tapauksessa vaikuttaisi siltä, että olennaisin hoitotarve täyttyy pienpuuston hoidolla ja yksittäisten puiden poistolla, muutamilla kuvioilla ei ole välttämättä perustetta edes yksittäisten puiden poistoon.

Pienpuuston hoitoa on esitetty merkittävälle osalle alueesta. Monessa tapauksessa kyse on kuvioista, joissa hoitotarvetta on vain osalla kuviota. Koska toteutussuunnitelmaa ei ole käytössä, on hoitojen hyötyjä ja haittoja melko lailla mahdotonta kuviotasoisesti kommentoida. Olemme silti kuviokommenteissa käsitelleet asiaa muutamien kuvioiden osalta.

Vieraslajiongelman puuttumisen tärkeys

Kommentti: Vieraslajien levittäytyminen Meilahden alueella on riistäytymässä käsistä etenkin alueen lehdossa. Asialle on kuitenkin vielä mahdollista tehdä jotakin, joten toivomme, että alueen toteutussuunnitelmassa asiaan kiinnitetään erityistä huomiota. Asiaa voisi laajemmin käsitellä myös hoito- ja kehittämissuunnitelmassa. Hoidon erityiskohteeksi kannattaa ottaa ainakin kasvistoltaan arvokkaimmat lehtokuviot.

Vastaus: *Pohditaan vieraslajiasiaa erikseen. Pensaston ja puuston osalta työtä tehdään muun hoidon yhteydessä.*

Menettelytavoista

Kommentti: Paheksomme suuresti rakennusviraston luonnonhoitovastaavan Tiina Saukkosen päätöstä kieltäytyä toimittamasta luonnonhoitotyöryhmän jäsenille jo hyvin pitkällä ollut alueen luonnonhoidon toteutussuunnitelmaa.

Saukkosen ratkaisu aiheuttaa kaikille osapuolille lisätöitä, koska pelkillä aluesuunnitelman kuvio-kartoilla on lähes mahdotonta kommentoida järkiperaisesti esitettyjä maisemanhoitotoimia.

Toivomme jatkossa rakennusvirastolta sen verran kunnioitusta työryhmyötä kohtaan, että mikäli myös toteuttamissuunnitelmat ovat olemassa siinä vaiheessa kun alue- tai hoito- ja käyttösuunnitelmia kommentoidaan, myös ne toimitetaan luonnonhoitotyöryhmän jäsenille.

Vastaus: *Luonnonhoidon toteuttamissuunnitelmat tehdään yleisten töiden lautakunnan hyväksymien aluesuunnitelmien tai hoito- ja kehittämissuunnitelmien mukaisesti. Tämä on yleisten töiden lautakunnan 18.10.2011 hyväksymän Luonnonhoidon linjauksen mukainen menettely.*

2.3 Luontojärjestöjen kuviokohtaiset huomiot ja kommentit

Vastaukset pääosin Markus Holstein.

Kuvio 1

Kommentti: Jalopuumetsä ja arvometsä, johon on esitetty pienpuuston hoitoa ja maisemanhoitoa. Maltillinen pienpuuston hoito reitin varrella tarpeen, mutta mitä muuta sisältyy maisemanhoitoon? Jos yksittäisiä kaatumavaarallisia puita kehittyä suunnitelmakaudella, niin nämä kannattaisi jättää kuviolle maalahopuiksi.

Vastaus: *Kuviotekstissä on ehdotettu ainoastaan pienpuustonhoitoa? Jos teemakartalla oli muutakin, niin korjataan!*

Kuvio 3

Kommentti: Kuvion luoteisosassa on maininnan arvoisia kallioketoja.

Vastaus: *OK, lisätään tieto. ...Näkyy asia jääneen kirjaamatta Tforestiin, vaikka se maastosaneluista vielä löytyikin!*

Kuvio 5

Kommentti: Kuviolle on esitetty maisemanhoitoa. Tarvetta on lähinnä reitille tunkevien tuomien poistoon sekä muuhun reitin varren pienpuuston hoitoon. Jos kaatumavaaralliseksi arvioituja puita on/kehittyä, niin nämä sopivat hyvin lahopuiksi kuviolle (etenkin reitin länsipuoli).

Vastaus: *OK, juuri näin on ajatus tehdä.*

Ilmeisesti käsitykseemme "maisemanhoito" -toimenpiteestä poikkeavat joltain osin, koska pyydätte toimenpidettä muuttamaan useammallakin kuviolla. Kuitenkin sitten kuvaamaan korvaavan toimenpiteen sisältö on hyvin pitkälti juuri sitä, mitä maisemanhoidolla itse tarkoitan.

Kuvio 6

Kommentti: Puoliavoin rantakuvio, jossa on varttuneista ja iäkkäistä puista koostuvia puuryhmiä, ja niiden välissä niittyä jonka yli avautuu näkymiä lahdelle. Niittyalueille on paikoin nousemassa puuntaimia. Kuviolle on esitetty maisemanhoitoa. Toimenpiteessä kaikki nykyiset vähät isot puut (lähinnä tervaleppää) tulisi ehdottomasti säästää ja ylläpitää ja avata maisemanäkymää lähinnä poistamalla nuoret puut sekä niittämällä kuviota ajoittain.

Vastaus: *Kuviolla onkin ilmeisesti ehdotettu toimenpide puuston osalta sittemmin tehty arboretumin ylläpidon yhteydessä, joten tarvetta lienee tosiaan enää osittaiselle niitolle.*

Kuvio 7

Kommentti: Monipuolinen METSO II-luokan lehdon kriteerit täyttävä sekapuustoinen pikkumetsikkö. Kuviolle on esitetty maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Toimenpiteille on tarvetta ainoastaan kuvion eteläisimmässä nurkassa (nuorien vaahteroiden harventaminen tien ja ulkoilureitin risteysalueen näkymän avaamiseksi).

Vastaus: *Juuri näin on tarkoitus toimia.*

Kuvio 10

Kommentti: Vain vähäisellä osalla kuviota puusto on niin tiheää, että esitetty harvennus vaikuttaisi perustellulta (kokonaispoistuma kuviolta olisi n. 5 koivua – voisi muuttaa myös yksittäisten puiden poistoksi).

Vastaus: *Kuvio sijaitsee aluesuunnitelmassa mainitulla merkittävällä näkymäakselilla, joten tässä ylläpidon tavoite ei ole metsänhoidollinen vaan puhtaasti maisemallinen!*

Kuvio 15

Kommentti: Riittäisikö kuviolle harvennuksen ja pienpuuston hoidon sijasta maltillisempi yksittäisten puiden kaato sekä pienpuuston hoito?

Vastaus: *Eipä tunnu riittävän, jos lähiasukkailta kysytään... Kuvio on kuitenkin käytännössä lähes heidän pihhoillaan.*

Kuvio 18

Kommentti: Esitetty taimikonhoito on toimenpiteenä perusteltu.

Vastaus: *OK*

Kuvio 19

Kommentti: Esitetty taimikonhoito on toimenpiteenä perusteltu.

Vastaus: *OK*

Kuvio 22

Kommentti: Kallioalueella on ainakin sen koillisosassa kohtalaisen edustavia kallioketoja.

Vastaus: *Lisätään puuttuva ketotieto!*

Kuvio 23

Kommentti: Turhan heterogeeninen kuvio, joka kannattaisi kuvioida kolmeksi eli eteläosan sekametsälehtoon, keskiosan tiehen rajoittuvaan tiheäpuustoiseen kuusivaltaiseen lehtokuvioon sekä pohjois- ja luoteisosan tiheydeltään melko harvasta melko tiheään vaihtelevaan sekapuustoiseen lehtoon. Eteläosan sekapuustoa ei kannattaisi harventaa lainkaan (ainoastaan muutama nuori pihlaja kannattaisi poistaa tammien ympäriltä), tien varren kuusivaltainen, tiheä osa kannattaisi harventaa kevyesti, ja pohjoisluoteisosan osakuviolla voisi tyytyä lähinnä jalopuiden täsmähoitoon tai hyvin kevyeen kuusen harvennukseen tiheimmissä kuvion osissa (suojavaikutus Paciuksenkatua vasten säilyttäen).

Vastaus: *Kuviointi on jo pikkutarkkaa, enkä näe tarvetta enemmälle pilkkomiselle. Hoito ohjautuu lähinnä jalopuiden sijainnin mukaan.*

Kuvio 24

Kommentti: Kasvillisuudeltaan hyvin vaihteleva kuvio, jonka kaakkoisosassa (kuvion 26 pohjoispuolella) on jopa tuoreen lehdon laikku. Mikäli kuviolla tehdään esitetty pienpuuston hoito, on harvennustarvetta vain osalla kuviota (mäntyvaltaisen valtapuuston tiheys vaihtelee suuresti kuvion eri osissa).

Vastaus: *Kuviolle on esitetty varovaista puustoryhmien ensiharvennusta + taimikon /pienpuustonhoitoa, mikä lienee OK? ...Kuvio ei jatku kuvion 26. pohjoispuolelle!*

Kuvio 27

Kommentti: Kuviolle on esitetty toimenpiteenä maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Maastokäynnillä tällä kostean lehdon kuviolla ei havaittu hoitotarpeita. Itäreunan kevyen liikenteen väylän hiljattain tapahtuneen uusimisen yhteydessä kuviolta ovat poistuneet myös aikaisemmin tien reunassa roikkuneet huonokuntoiset lepät ja raidat.

Vastaus: *OK, ...jotain lienee tehty edellisen maastokäyntini jälkeen.*

Kuvio 29

Kommentti: Tienvarsikuvio, jolle on esitetty maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Toimenpidetarve vaikuttaisi melko vähäiseltä (kuusta hieman vähemmäksi, pienpuuston hoitoa). Kannattaa huomioida toimenpiteessä liito-orava eli ainakin osa kuusista on syytä säästää.

Vastaus: *OK*

Kuvio 30

Kommentti: Liito-oravan ainakin keväällä 2014 ahkerasti käyttämä kuvio. Esitetty kuusikon harvennus on paikallaan, joskaan sitä ei kannata tehdä kovin voimakkaana. Isojen haapojen ympäristöt tulisi kuitenkin jättää käsittelemättä liito-oravan kaipaaman suojan takia.

Vastaus: OK

Kuvio 31

Kommentti: Jalopuustoinen lehtokuvio, jonka itäosa on rakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen ja länsiosa hoidetumpaa, puistomaista metsää. Kuvio kannattaisi jakaa kahdeksi suoraan eteläpuolisen tontin itärajan jatkeena olevaa ojaa pitkin pohjoisen tielle. Ojan itäpuolinen luonnontilaisen kaltainen lehto ansaitsisi tulla huomioiduksi arvometsänä (C5). Esitetyt toimenpiteet eli ylispuiden poisto ja pienpuuston hoito ovat perusteltuja vain kuvion hoidetummalla, läntisellä osalla. Tarvetta lähinnä yksittäisten puiden poistolle jos tien tai tonttien turvallisuus vaatii.

Vastaus: *Osittain hankalan risteyksen näkemäaluetta. Kuvio lienee lisäksi osittain lähitontinhaltijankin hoitamaa. Tarkoitus on tarpeen mukaan ehkä poistaa muutamia yksittäisiä puita ja käsillä reunavesakkoa! Muutama kadunreunakuusi poistettiin jo aiemmin.*

Kuvio 38

Kommentti: Arvokas lehtometsä, johon on esitetty maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Tarvetta on lähinnä muutamien tonttien reunojen ja tien reunan yksittäisten ongelmapuiden kaadolle maalahopuiksi, pienpuuston hoidolle reuna-alueilla sekä vieraslajien torjunnalle.

Vastaus: *Esitetyt toimenpiteet ovat juuri tätä! Lehtometsää, mutta myös kadunvartta ja hieman hankalasti huvilapihojen välissä.*

Kuvio 43

Kommentti: Mäntyvaltainen kuvio, johon on esitetty toimenpiteinä maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Perusteita on lähinnä pienpuuston hoidolle sekä tammen täsmähoidolle (=yhden kuusen kaato). Muutoin tammet pärjäävät hyvin kuviolla kasvavien vanhojen mäntyjen lomassa.

Vastaus: OK.

Kuvio 44

Kommentti: Kuviolta kannattaisi poistaa sinne levinneet pensasangervot.

Vastaus: OK.

Kuvio 46

Kommentti: Alueen edustavimpia lehtoja, joka täyttää myös luonnonsuojelulain jalopuumetsikön kriteerit. Kuviolle on esitetty maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Toimenpiteet vaativat täsmennystä, koska maastokäynnillä ei havaittu varsinaisia hoitoperusteita. Kuvion luontoarvojen kannalta ei olisi haittaa, jos jokunen vanhempi haapa (mikäli sijaitsevat esim. länsiosan tontin

reunalla tai haittaavat aidosti jalopuita) kaadettaisiin lahopuuksi kuviolle. Pienpuuston hoito kannattaisi sekin rajoittaa lähinnä länsireunaan.

Vastaus: Kuvion pohjoispää rajautuu huvilapihaan ja länsiosa entiseen niitynlaitaan. Tavoitteena jalopuu-metsikön ominaispiirteiden ylläpitäminen ja toisaalta myös maisemallinen huvila-alueen reunama. Ehdotettu maisemanhoitoa, muutamien pohjoispään haapojen kaulausta ja pienpuuston hoitoa jalopuiden ja lehtopensaiden eduksi. Poistu-via puita jätetään maapuiksi. Kaadettavat haavat kaulataan etukäteen, jotta vältetään haapavesakon leviämiseltä.

Kuvio 52

Kommentti: Luonteeltaan turhan heterogeeninen kuvio, joka tulisi jakaa kahteen osaan (länsipuolen tontin itäisimmästä nurkasta itäpuolen tontin koillisnurkkaan kulkevaa linjaa pitkin). Kuvion eteläpuolisko on kasvillisuudeltaan monipuolista kosteaa lehtoa joka tulisi jättää käsittelyn ulkopuolelle, ja pohjoisosa aikanaan niitylle syntynyttä, harva-asentoista (vastaa suojuspuuasentoa) haapavaltaista tuoretta lehtoa. Esitetyt toimenpiteet (suojuspuuhakkuu ja pienpuuston hoito) ovat toimenpiteenä melko lailla turhia. Pohjoisosaan voisi sen sijaan istuttaa valtapuuston aukoihin lehmusta ja/tai jalavaa. Maastossa tavattu naapuri ei kommenttinsa perusteella arvostanut esitettyä hakkuuta erityisemmin.

Vastaus: Kyse on tässä kerroksellisena kehitettävästä lehtimetsästä, entisellä peltopohjalla toimenpiteiden keskittyessä enemmän avoalueen reunaosaan. Lisäksi pohjoispäässä naapurikuviolla kasvavat kookkaat jalopuut saataisiin paremmin mukaan maisemaan. Naapuri ei varmaankaan tiennyt, mitä kuviolla tarkkaan ottaen olisi aikomus tehdä. Kuten aikanaan työryhmäkokouksessa kerroin, ei teemakartta kovin hyvin riitä kertomaan itse toimenpiteiden sisältöä.

Kuvion kuvaus Tforestista: ”Huvilapihojen välisen, entisen viljelysmaan metsittynyt osuus. Ojitettua kulttuurilehtoa, jolla jo kookas, nopeasti kasvavat ja ylitheydestä kärsivä haavikkokoivikko. Kookkaamman puuston lomassa vaihtelevan kokoista nuorempaa hieskoivua, haapaa ja raitaa. Kuvion pohjoisosan läpi on kaavailtu kahta risteävää ulkoilureittiä ja viereisen, vielä avoimen alueen uutta viljely- tms. käyttöä pohditaan.

Tavoite: Sekalehtipuumetsikkö, maisemallinen huvila-alueen reunametsä.

Toimenpiteet: Niitynreunapuuston väljennys + pienpuuston hoito + täydennysistutus. Puustoa kehitetään kerroksellisena ja uudistetaan luontaisesti vaihteittain. Viereistä jalopuumetsikköä tukemaan istutetaan jalopuiden taimia, esim. tammia /lehmuksia /jalavia.”

Kuvio 54

Kommentti: Kuviolla perusteita muutamien sijaintinsa takia ongelmallisten vanhempien koivujen kaatamiseen maalahopuuksi sekä kevyeen taimikon/nuoren metsän hoitoon.

Vastaus: Näin olisi tarkoituskin toimia.

Kuvion kuvaus Tforestista: ”Kosteapohjaisen, ojitetun alueen kupeesta pienen kallion ja huvilapihojen reunoille nouseva, kivikkoinen rinne. Kuvion kapealta länsipuoliskolta kookkaampi puusto

puuttuu, mutta laajemmassa itäosassa on järeää, vanhaa koivikkoa, joka alkaa olla jo huonokuntoista. Tontin kupeessa kasvaa lisäksi kookas, laajalatvuksinen tammi. Nuorempi, välikerroksen puustokin on paljolti jalopuuvaltaista ja haapavaltaisen vesakon lomassa kasvaa lisää jalopuiden taimia.

Tavoite: Kerroksellinen, jalopuuvaltainen puistometsikkö.

Toimenpiteet: Vaarallisten ylispuiden poisto + nuoren metsän hoito. Poistetaan /kaadetaan maapuiksi huonokuntoisia koivuja ja harvennetaan tiheimpiä nuoren puuston ryhmiä ja vesakkoa ja lopuita suosien.”

Kuvio 55

Kommentti: Kuvion pohjoisosassa on kallioketo.

Vastaus: Asia huomioitu Tforestin kuviotekstissä, tavoitteissa ja hoidossa.

Kuvion kuvaus Tforestista: ”Pihojen välinen, pieneltä kallionkumpareelta etelään, Seurasaarentien varteen laskeva, avara rinne. Tienvarressa villiintynyt pensasaita ja kuviolla muutenkin vanhoja pihapuita, -pensaita ja puutarhakasveja, joten kuvio lienee aiemmin ollut osa huvilapihaa/puutarhaa. Kalliokin on ketomainen. Alue on sittemmin jäänyt hoitamatta, kasvillisuus on villiintynyt ja pääosa puista ja pensaista on ajan mittaan kuollut, mahdollisesti kuivuuteen. Elossa on vielä yksi ikimänty kuvion keskellä, muutama kalliomänty sekä jonkin verran nuorempia lehtipuita, vesakkoa ja pensaikkaa.

Tavoite: Maisemallinen, puoliavoin ketorinne, jolla yksittäispuita ja pensaita.

Toimenpiteet: Pienpuuston hoito + säännöllinen niitto + muutaman jalopuun istutus.”

Kuvio 56

Kommentti: Jalopuustoinen arvometsä, johon on esitetty maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Kuviolla on aika vähän hoitoperusteita kevyen reuna-alueiden pienpuuston hoidon lisäksi. Kuvion luontoarvojen lisääntymisen kannalta olisi eduksi, jos muutama jalopuiden kanssa kilpaileva haapa kaadettaisiin kuviolle maalahopuiksi.

Vastaus: Toimenpide on hyvin varovainen, mutta tarpeellinen. Hoitoa eivät tässä ohjaa pelkästään luontoarvot! Kuvio sijaitsee kapealla (...leveimmillään vain noin 10m) kaistaleella kadun ja reunustavan kallion /huvilatontin välissä sekä länsipää vielä risteyksenkin kupeessa. Osa kadunvarren lehtipuista alkaa olla jo huonossa kunnossa. Jalopuustoa ja lehtopensaita suosimalla pystytään samalla ylläpitämään sekä luontoarvoa, että maisemaa ja turvallisuutta.

Kuvio 59

Kommentti: Puustoltaan monipuolinen lehtometsikkö, jolle on esitetty toimenpiteinä harvennusta ja pienpuuston hoitoa. Harvennukselle ei ole perusteita. Toimenpiteeksi kannattaisikin muuttaa

yksittäisten puiden poisto, jolla hoidettaisiin reuna-alueiden ongelmapuut. Samalla voisi kaataa pari järeämpien vaahteroiden kanssa kilpailevaa haapaa maalahopuiksi rinteen suuntaisesti.

Vastaus: Pyritään huomioimaan kaikki tavoitteet, maisema, lehtipuusto-jalopuusto ja muukin luontoarvo sekä samalla palstaviljelijöiden toiveet varjostuksen vähentämiselle, eli harvennetaan puustoa varovaisesti palstojen puolelta kallionaluslehtoa säästäen!

Kuvio 60

Kommentti: Palstaviljelyalueeseen idässä rajautuva kuvio, jonka itäosasta on jokunen vuosi sitten kaadettu valtaosa isommista puista, minkä jäljiltä kuviolla on jäljellä erittäin vähän puita. Esitetylle maisemanhoidolle ei maastokäynnin perusteella enää löydy perusteita. Lähinnä tarvetta on kuvion itäreunan vesakon raivaukselle ja kuvion avoimien alueiden niitolle.

Vastaus: Avara niittymäinen alue palstojen kupeessa, reunoja siistitään niittämisen helpottamiseksi.

*Kuvion kuvaus Tforestista: Avaraa aluetta palstaviljelyalueen reunalla rinteenalusmetsikön kupeessa. Ilmeisesti entistä viljelysmaata tämäkin. Nykyisellään puoliavointa hoitamaton, niittyä, joka on reunoilta vesottunut. Kuviolla lisäksi muutamia yksittäispuita ja puuryhmiä, lähinnä koi-
vuja, raitoja, muutama haapa sekä tuomipensaikkaa. Varsinkin raidat ovat huonokuntoisia. Reuna-alueiden hoitoa on toivottu palstaviljelijöiden taholta. Palstojen kannalta olisi syytä pitää varjostavaa lähipuustoa kurissa. Reunametsikön lomaan polveileva, hoidettu niitty sopisi myös hyvin alueen maisemaan.*

Tavoite: Hoidettu puoliavoin niitty.

Toimenpiteet: Maisemanhoito + vesakon rajaaminen + säännöllinen niitto. Länsipuolisille pihuille nousevan kallion ja viljelypalsta-alueen välisen reunakaistaleen välinen hoito muovaa jatkossa jonkin verran nykykuvioiden välistä rajausta. Hoitoluokkarajaukset tällä alueella tarkentuvat vasta seuraaviin suunnitelmiin.

Kuvio 61

Kommentti: Valtapuustoltaan väljäasentoista lehtisekametsää, jossa ei kauhean paljon ole myöskään pienpuustoa. Esitetyille toimenpiteille eli puuston harvennukselle ja pienpuuston hoidolle ei vaikuttaisi olevan perusteita.

Vastaus: Lehtipuusto ja vesakko on varsin nopeakasvuista ja puusto varjostaa jo nykyiselläänkin viljelypalstoja!

Kuvio 82

Kommentti: Sekapuustoinen kuvio Meilahdentien eteläpuolella. 26.5.2015 tehdyllä maastokäynnillä kuvion länsiosasta havaittiin liito-oravan jätöksiä (talvisia ja keväisiä) järeän tervalepän juurelta. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä ensiharvennusta ja pienpuuston hoitoa. Kuuseen koh-

distuva maltillinen harvennus on toimenpiteenä perusteltavissa, mutta liito-orava pitäisi huomioida ainakin siten, että toimenpide toteutetaan mieluiten syksyllä (=vähiten häiritsevää ajankohta) ja siten, että järeitä lehtipuita reunustavat suojaavat kuuset jätetään toimenpiteen ulkopuolelle.

Vastaus: OK.

Kuvio 84

Kommentti: Monipuolinen lehtokuvio, jota ulkoilureitistö halkoo. Kuviolla (ainakin sen länsiosaa) on vakava vieraslajiongelman (useita lajeja, mm. kuvion pensaskerros koostuu kokonaan vieraslajeista). Toimenpiteeksi on esitetty maisemanhoitoa sekä pienpuuston hoitoa. Kuvion toimenpidetarpeet liittyvät lähinnä alikasvospihlajan vähentämiseen, vieraslajien torjuntaan, reittien riskin näkymän auki pitämiseen. Mikäli kuviolla katsotaan olevan kaatumavaarallisia puita, niin nämä sopivat hyvin maalahopuiksi kuviolle. Kuvion kuusten ja haapojen juurelta on keväällä 2014 havaittu (Keijo Savola, huhtikuu 2014) liito-oravan jätöksiä eli on perusteita välttää myös kuusten haapojen turhaa kaatamista.

Vastaus: OK. Pensalajiston perusteella viereinen niittyala ja osa tästäkin kuviosta on aiemmin voinut olla esim. viljelysmaa-ajan risukomposti /tunkio, tms.

Kuvio 87

Kommentti: Kuvion pohjoisosasta (läheltä kuvion 84 rajaa) on keväällä 2014 havaittu liito-oravan jätöksiä eli kannattaneen välttää järeämpien haapojen sekä kuusten kaatamista, jos siihen ei ole erityisiä perusteita.

Vastaus: OK.

Kuvio 92

Kommentti: Puustorakenteeltaan melko luonnonmukainen kuvio ulkoilureitin varrella. Kuviolla on myös jonkin verran lahoppua ja sen alueella on viehättävä pieni kosteikkolaikku. Kuvio on METSO-kohteena jossakin luokkien I ja II rajoilla. Kuviolle on esitetty harvennushakkuuta ja pienpuuston hoitoa. Esitetty toimenpide on kuvion luonteen ja luontoarvojen kannalta turhan rajua eli perustetta on lähinnä reitin varren pienpuuston hoitoon sekä yhden järeän kuusen kaatoon. On makuasia kannattaako kuviolla toteuttaa vähäinen, tiheimpien alueiden nuoriin kuusiin kohdistuva harvennus vai ei.

Vastaus: On myös melko jossain määrin makuasia merkitseekö tällaisen kohteen METSO-kohteeksi vai ei. Kriteeristö sinänsä kelpuuttaisi kohteeksi lähes minkä tahansa metsikön, jossa sekapuustona on vanhempiakin puita, täysin kohteen sijaintia ja käyttöä huomioimatta. Toisaalta METSO-kriteeristöhan on alun perin luotu nimenomaan vapaaehtoisien suojelun pohjaksi, jolloin jää maanomistajan harkintaan haluaako hän suojella alueen vai ei! Tässä tapauksessa ei liene tarkoituksenmukaista ajatella kovassa käytössä olevien reittien varsia tulevana suojelukohteena, vaan p-kemminkin luontoarvot huomioiden hoidettuna virkistysmetsänä. Vieressä on kuitenkin jo varsin laajalti METSOksi merkittyä aluetakin.

*Kuvion kuvaus Tforestista: "Ulkoiluteiden ja polkujen halkoma metsikkö kallioalueen, liikuntapuis-
ton ja allergiasairaalan piha-alueen välisellä rinteellä /notkelmassa. Kerroksellista, sekametsää,
vanhaa /vanhahkoa männikköä, muutama kookas kuusi sekä eri-ikäistä kuusi-koivu-haapaval-
taista sekapuustoa. Alikasvoksena nuoria kuusia, kuusentaimia, aiemmasta vesakosta hieman
kookkaammaksi venähtänyttä sekalehtipuustoa sekä nuorta vesakkoa ja pajukkoa. Jonkin ver-
ran puustoa on kuollut pystyyn ilmeisesti paikoin kuivuuteen ja toisaalta myös ylitheyteen.*

Tavoite: Elinvoimainen kerroksellinen sekametsä ja turvalliset reitit.

*Toimenpiteet: Puustoryhmien harvennus + pienpuuston hoito. Huonokuntoisia puita poistetaan,
tiheimpiä nuoren puuston ryhmiä harvennetaan ja alikasvospuustoa kehitetään. Lahopuuta
säästetään ja pienet kosteikkolaikut jätetään luonnontilaan."*

Kuvio 93

Kommentti: Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista sekapuustoa kasvava kuvio ulkoilurei-
tin varressa. Kuviolla on myös jonkin verran lahopuuta. Kuvio täyttää METSO I-II luokan kangas-
metsän kriteerit. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä harvennushakkuuta ja pienpuuston hoitoa.
Esitetty toimenpide on kuvion luonteen ja luontoarvojen kannalta turhan raju, perusteita on lä-
hinnä varovaiselle yksittäisten puiden poiminnalle sekä pienpuuston hoidolle. On myös kaikki pe-
rusteet jättää kaadettavat puut kuviolle maalahopuiksi.

Vastaus: Viitaten ed. kuvion vastineeseen. Tämäkin erittäin kovassa käytössä oleva alue reitin-
varsilla /reittien välissä. Lahopuuta ja tiheimpiä pusikoitakin toki säästetään.

Kuvio 94

Kommentti: Pienipiirteisesti vaihteleva, heterogeeninen, lahopuustoinen ja puustonrakenteeltaan
luonnontilaisen kaltaista mäntyvaltaista puustoa kasvava kuvio ulkoilureitin varressa. Kuvio täyt-
tää METSO I luokan kangasmetsän kriteerit. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä maisemanhoitoa
ja pienpuuston hoitoa. Perusteita on lähinnä maltilliselle yksittäisten puiden alas otolle, myös
pienpuuston hoitotarve kuviolle vaihtelee (osalla kuviota ei mitään hoitoperustetta, suurin hoito-
tarve kuvion itäosassa). Maisemanhoito tulisi muuttaa yksittäisten puiden vähäiseksi poistoksi ja
ohjeistaa maapuiden jätto toimenpideohjelmaan.

Vastaus: Viitaten ed. kuvioiden vastineisiin. Erittäin kovassa käytössä ja kulutuksessa oleva
alue, keskeisellä paikalla, reitinvarsilla, sairaalan pysäköintialueen ja tennishallin välissä. Vaatii
kyllä puustonhoitoa, eikä lahopuutakaan voi tähän ihan määrättömästi säästää!

Kuvio 97

Kommentti: Sijainnin takia uudistushakkuu (esitetty luontaista uudistamista) on tällä kuviolle pe-
rusteltu. Olemassa oleva lahopuusto kannattaa kuitenkin säästää.

Vastaus: OK.

Keijo Savolan kommentit

Kuvio 68

Kommentti: Pieni sekapuustoinen kuvio hyppymäelle nousevan reitin kupeessa. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä suojustuuhakkuuta sekä pienpuuston hoitoa. Toimenpiteeksi riittäisi yksittäisten puiden poiminta. Melko nopeasti kannattaisi kaataa yksi reitin päällä osin roikkuva tervaleppä ja myöhemmin kaudella muutama vanhempi koivu.

Vastaus: Muutetaan hakkuutapa. Sinänsä käytännössä sama toimenpide, kun kuviokoko on vain 3 aaria.

Kuvio 69

Kommentti: Luonnontilaisen kaltainen mäntyvaltainen metsikkö. Kuvio on nostettu arvometsäksi, mutta silti sille esitetään toimenpiteenä yksittäisten puiden poistamista ja pienpuuston hoitoa. Toimenpiteeksi riittäisi yhden 10 m korkuisen pötkelön ja yhden lahovikaisen koivun kaataminen maalahopuiksi.

Vastaus: Arvometsämerkintä liittyy tässä lähinnä kuvion sijaintiin METSO-merkitylle kalliolle nousevassa notkossa, eikä sinänsä pelkästään kuvion omiin arvoihin. Itse kalliokin on tässä, entisen hyppymäen ja pulkkamäen välissä, täysin puutonta ja kauttaaltaan kulunutta. Tarkoitus olisi kalliolle nousevan polun kupeessa auttaa nuorta puustoa kasvamaan ikimäntyjen lomaan. Tässäkin on syytä taas muistaa kuvion pieni koko, eli vain 5 aaria.

Kuvio 70

Kommentti: Kuvion luonne on sellainen, että muutama suunnitelmakaudella "tiensä päähän" tuleva koivu ja kuusi sopii kuviolle hyvin maalahopuiksi. Pienpuuston hoitotarvetta on vain polkujen varsilla.

Vastaus: OK.

Kuvio 71

Kommentti: Kuvion kaakkoisosassa on kuivaa lehtoa (multapohja, lajistossa mm. mansikkaa ja siankärsämöä). Tiheimpien nuorten mäntyryhmien harvennus on perusteltu, kuten myös maltillinen pienpuuston hoito. Kuviolla on katettu kaivo, jonka lukko on murtunut, jolloin kaivo on aidosti vaarallinen lasten kannalta.

Vastaus: Kivinen /kallioinenkin kuvio on kuitenkin puuntuotannollisesti vähätuottoisempaa. Lisäksi samankaltainen puusto vaikuttaa kuviorajauksiin. Rehevämpi, rinteiden alaosa on kuitenkin pyritty rajaamaan erikseen.

Kuvio 73

Kommentti: Runsasravinteinen, reunoilta mukavasti metsittynyt niittypalsta. Kuvion saattaminen kunnolliseksi hoitoniityksi vaatisi jatkuvaa niittoa sekä itä- ja länsipuolisten arvokkaiden metsäkuvioiden reunapuuston käsittelyä, joten kuvion olisi parempi antaa metsittyä.

Vastaus: *Osa aiempaa avoalueakselia, keskeisellä paikalla pihojen välissä, polkujen ja tien vieressä. Luonnonaukio tuo vaihtelua maisemaan. Niittylaikun ajoittainen niittäminen manuaalisesti ei vaadi suurta valmistelua. Ei ole tarkoitus laajentaa niittyä ympäröiville kuvioille, vaan ainoastaan paikoin estää aukean reunojen umpeenkasvu esim. samalla, kun polkua ylläpidetään kulukelpoisena.*

Kuvio 75

Kommentti: Kuvion sijainti suhteessa parkkipaikkaan, huviloihin ja tiehen pakottaa pitämään sen hoidon piirissä ja turvallisena kaatumavaarallisten puiden osalta. Tästä huolimatta etenkin kuvion pohjoisosaan voisi muutaman maalahopuun jättää.

Vastaus: OK.

Kuvio 76

Kommentti: Luonnonhoidon teemakartalla tämä vaahteravaltainen kuvio on merkitty keskiravinteiseksi (tuore kangas), mutta perinteinen saapastesti todentaa sen lehtopohjaiseksi.

Vastaus: *(Sama asia, kuin edellä kuv. 71.) Metsäsuunnittelussa kasvupaikka arvioidaan maaperän puuntuotantokyvyn mukaan. Runsas kivisyys ja hyvin ohut maannos alentavat selvästi puuntuotantokykyä. Näin arvioitu kasvupaikka voi olla selvästi alempi (luokan, jopa kaksikin), kuin biologisessa luontotyyppityksessä käytettävä pintakasvillisuuden ja maannoksen mukainen luokitus.*

Kuvio 77

Kommentti: Luonnonhoidon teemakartalla keskiravinteiseksi (=tuore kangas) merkitty kuvio on sekin multapohjainen pääosaltaan eli lehtoa. Koivuvaltaisen puuston kevyt ensiharvennus on toimenpiteenä perusteltu, kuten myös runsaan pihlajavaltaisen pienpuuston jalostaminen.

Vastaus: *Kasvupaikka, ks. ed. kuvio!*

Kuvio 78

Kommentti: Kasvillisuudeltaan vaihteleva kuvio, jonka länsiosa sekä etelärinne ovat maaperältään sekä kasvillisuudeltaan lähinnä kuivaa lehtoa (muualla enemmän kangasmetsän luonteista). Kuvioille on esitetty maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Maisemanhoidon voisi yhtä hyvin muuttaa yksittäisten puiden poiminnaksi eli muutama lahovikainen koivu kannattaisi kaataa kuviolle maalahopuksi.

Vastaus: Kasvupaikka ks. ed. kuvio! Maisemanhoito tällä kuviolla on lähinnä juuri huonokuntoisten koivujen poistoa ja nuoren puuston /taimikon kehittämistä

Kuvio 85

Kommentti: Niittyalue, jossa on vakava vieraslajiongelman.

Vastaus: Niittyala ja reunustava notko on aiemmin saattanut olla esim. viljelysmaa-ajan risukomposti /tunkio, tms. Niitty liittyy palstaviljelyalueeseen, sitä niitetään vuosittain käsin ja heinät nostetaan seipäälle. Vieraslajitaistelua tällä kohtaa voitaneen ehkäpä pitää ”hävittynä”, sillä vieraslajipensaikon siivoaminen viereiseltä kuviolta poistaisi käytännössä lähes koko pensaskerroksen, eikä sellaista muutosta varmaankaan haluta maiseman, saati liito-oravan kannalta. Vieraslajit pysyvät melko hyvin tässä notkossa sen laajemmin leviämättä.

Kuvio 101

Kommentti: Kuvion itäosassa (ulkoilureitin itäpuolella) kasvaa halkaisijaltaan noin 35 cm raidalla (6677193:3383496) koko maassa harvinaista silmälläpidettävää tuoksuvyökääpää. Yksivuotiset, voimakkaasti kumariinilta tuoksuvat itiömät ovat nähtävillä syyskuusta huhtikuuhun. Kasvupuun on aikanaan pakko kaataa, mutta se pärjää vielä tulevan kymmenvuotiskauden.

Vastaus: Hyvä tieto! Lisätään monimuotoisuuspiste.

Kuvio 102

Kommentti: Arvometsäksi esitetty kuvio, joka on keskeinen osa luonnontilaisen kaltaista kallio- ja kangasmetsien kokonaisuutta. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Hoitotarvetta liittyy lähinnä ulkoiluteiden risteysten voimakkaampaan pienpuuston hoitoon sekä muuhun pienpuuston käsittelyyn aivan reitin varressa. Mikäli isompaa puuta kuviolta kaadetaan, ne on syytä jättää maalahopuiksi.

Vastaus: Reitinvarren hoito METSO-kuviolla.

Kuvio 104

Kommentti: Ylitiheä nuori mäntyvaltainen puusto sopii hyvin ensiharvennettavaksi.

Vastaus: OK

Kuvio 106

Kommentti: Ulkoilureitin itäpuolella keskijäreällä haapapötkelöllä ja sen maahan pudonneella latvaosalla kasvaa silmälläpidettävää, koko maassa harvinaista mehukääpää (Keijo Savolan havainto syksyiltä 2014).

Vastaus: Lisätään monimuotoisuuspiste.

Kuvio 107

Kommentti: Kuvio on osa arvokasta luonnontilaisen kaltaisten kallio- ja kangasmetsien kokonaisuutta ja osoitettu perustellusti myös arvometsäksi. Toimenpiteeksi on esitetty maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Pienpuuston hoito on tarpeen vain reitin varressa ja se hoitaa samalla myös muut perustellut maisemanhoitotarpeet.

Vastaus: Nimenomaan vain reitinvarren pienpuustonhoito METSO-kuviolla.

Kuvio 109

Kommentti: Kuvio on osa arvokasta luonnontilaisen kaltaisten kallio- ja kangasmetsien kokonaisuutta ja osoitettu ansaitusti myös arvometsäksi. Toimenpiteeksi on esitetty maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Pienpuuston hoito on tarpeen vain reitin varressa ja se hoitaa samalla myös muut perustellut maisemanhoitotarpeet.

Vastaus: Nimenomaan vain reitinvarren hoito METSO-kuviolla.

Kuvio 110

Kommentti: Kuvio on osa arvokasta luonnontilaisen kaltaisten kallio- ja kangasmetsien kokonaisuutta ja on osoitettu perustellusti myös arvometsäksi. Toimenpiteeksi on esitetty maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Pienpuuston hoito on tarpeen vain reitin varressa ja se hoitaa samalla myös muut perustellut maisemanhoitotarpeet. Pääosa kuviosta syytä jättää kaikkien toimenpiteiden ulkopuolelle.

Vastaus: Nimenomaan vain reitinvarren hoito METSO-kuviolla.

Kuvio 111

Kommentti: Reitin ja kentän kupeessa sijaitseva kapea rinnekuvio, jonne on esitetty toimenpiteenä maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Kuviolla on jo tällä hetkellä muutamia aidosti kaatumavaarallisia puita, joten ainakin näiden poiminta pois on perusteltua. Myös pienpuuston hoitotarve on selvä.

Vastaus: OK

Kuvio 113

Kommentti: Kuvio on osa arvokasta luonnontilaisen kaltaisten kallio- ja kangasmetsien kokonaisuutta ja osoitettu myös arvometsäksi. Kallion notkossa kasvavaa kuivahkon kankaan mäntyval-

taista puustoa, jossa joukossa on nuorempaa koivua. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Maastokäynnillä ei havaittu selvää hoitoperustetta pois lukien kuvion halki kulkevan polun varren pihlajien kurittaminen jossakin vaiheessa suunnittelukautta.

Vastaus: OK

Kuvio 115

Kommentti: Erittäin arvokas ja monipuolinen lehtokuvio (kosteaa ja tuoretta lehtoa, lahoppuustoisuutta), joka on myös jalopuumetsikkönä edustava. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä harvennushakkuuta sekä pienpuuston hoitoa. Jalopuut eivät tunnu kärsivän olennaisesti muiden puiden kilpailusta, joten kuvion luontaista kehitystä on syytä jatkaa. Ainoa selvä toimenpidetarve kohdistuu tien ja tonttien reunoihin, joista pitäisi pari huonokuntoisempaa puuta jossakin vaiheessa suunnitelmakautta kaataa (maalahopuiksi kuviolle toki).

Vastaus: Taustatiedoista selvisi, että kuvio on aikaisemmin ollut viljelysmaata, mutta nykyinen luontoarvo on kuitenkin tiedostettu. Varovaisilla toimenpiteillä, jotka on kohtuullisen tarkasti kuvattu Tforestin kuviotiedoissa voidaan ylläpitää sekä luontoarvoja, että reuna-alueen maisemaa ja turvallisuutta. Osalla kuvioista on myös muuta käyttöä ja kuvio rajautuu pihaan /kadunvarteen.

Kuvion kuvaus Tforestista: "LTJ-tunnus: 059/99 LK II, Linnustokohteet "Meilahden urheilupuiston metsä" METSO-ohjelman elinympäristö: Lehto, kriteeriluokka II.

Arvokas elinympäristö: kostea/ tuore lehto, jalopuumetsä.

Seurasaarentien kaakkoispuolisen huvilapihan ja kallioalueen välinen varsin kostea, aikanaan ojitettu notko. Osalla kuvioista ainakin ajoittain pieniä vesilammikoita. Kuvion länsipään läpi kulkee kaksi kallioalueelle ja kiipeilyseinämälle vievää polkua. Puustona järeähköä tervaleppää, nuorempaa tervaleppää ja kadunvarressa järeitä haapoja sekä pari kookasta koivua. Järeämmän puuston lomassa erikokoista nuorempaa lehtipuustoa, vaahteraa, tervaleppää, haapaa, raita ja pihlajaa. Alikasvoksena vaihtelevaa vesakkoa ja lehtopensaikkaa. Vaahteraa on sen verran, että tulevaisuudessa kuvio tulee täyttämään myös luontotyyppin "jalopuumetsä" kriteerit.

Tavoite: Kostean lehdon ja kehittyvän jalopuumetsikön ominaispiirteiden ylläpitäminen sekä kadunvarren ja muun lähi-alueen turvallisuus.

Toimenpiteet: Nuorten puustoryhmien harvennus + pienpuustonhoito.

Varovainen toimenpide, tervaleppää, haapaa, jalopuustoa ja lehtopensaikkaa suosien. Harvennuksen yhteydessä poistetaan muutama vaarallinen kookkaampi puu tienvarresta ja tontin reunalta. Osa kaadettavista rungoista jätetään kuviolle maalahopuiksi."

Kuvio 120

Kommentti: Seurasaarentien ja rantaa kulkevan tien välinen kuvio, jolle on esitetty toimenpiteenä maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Pienpuuston hoitotarve on selvä (tosin ei tarvetta koko kuviolla) ja lisäksi kuviolle kehittynee suunnitelmakaudella ongelmapuuta (lähinnä koivuja). Osan voisi jättää kuviolle maalahopuiksi.

Vastaus: OK

Kuvio 122

Kommentti: Rantakuvio, jonka valtapuusto on pääosin puoliavointa tai melko harvaa. Kuviolle on esitetty harvennushakkuuta sekä pienpuuston hoitoa. Pienpuuston hoitotarve rajoittuu reitin ja rantaan kulkevan polun varteen, harvennuserustetta ei oikein ole. Sen sijaan kuviolla on syytä luonnonhoitaa poistaen vieraslajeja (ainakin terttuseljaa sekä jättitattaren näköistä kasvia).

Vastaus: Hoidetaan nimenomaan vain reitinvartta.

Kuvion kuvaus Tforestista: "LTJ-tunnus: 26/03 LK III, Lepakkokohteet "Meilahdenpuisto-Maila Talvion puisto"

METSO-ohjelman elinympäristö: Lehto, kriteeriluokka II

Ruovikkorannan ja ulkoilureitin välinen, ajan mittaan maankohoamisen myötä kauemmas ranta-viivasta jäänyt entinen rantalepikko. Eri-ikäistä ja vaihtelevan kokoista tervalepikkoa sekä jonkin verran koivuja. Reitin varressa lisäksi kookas koivu ja vanha ikimänty.

Tavoite: Luonnonmukaista muistuttava rantametsä, turvallinen reitti.

Toimenpiteet: Reitinvarsipuuston harvennus + pienpuustonhoito."

Kuvio 123

Kommentti: Seurasaarentien ja rantaa kulkevan tien välinen kuvio, jolle on esitetty toimenpiteenä maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Pienpuuston hoitotarve on selvä (tosin ei tarvetta koko kuviolla) ja lisäksi kuviolle kehittynee suunnitelmakaudella ongelmakoivuja. Osan voisi jättää kuviolle maalahopuiksi.

Vastaus: OK

Kuvio 126

Kommentti: Vaikka onkin arvometsä, niin lahovikaisia tervaleppiä on reitin turvallisuuden takia jossakin vaiheessa suunnittelukautta syytä kaataa. Sopivat onneksi ranta-alueelle maalahopuiksi.

Vastaus: OK

Kuvio 128

Kommentti: Luonnonhoidon teemakartalla kuvio on osoitettu keskiravinteiseksi eli tuoreeksi kankaaksi. Vallitseva metsätyyppi on kuitenkin saapastestin perusteella lehtoa. Kuviolle on esitetty hoitotoimenpiteenä maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Maastokäynnillä ei havaittu muuta

toimenpidetarvetta kuin kuvion tiehen rajoittuvan pohjoisreunan ja ulkoilureittiin rajoittuvan länsiosan kevyt pienpuuston hoitotarve sekä pensasangervojen poistotarve. Vanhempi puustokin vaikuttaa reuna-alueella sen verran hyväkuntoiselta, että siihen liittyvää toimenpidetarvetta ei oikein ole. Etenkin kaikki sisäosaan kohdistuvat metsänhoitotoimenpiteet ovat lähinnä luontoarvoille haitallisia.

Vastaus: *Kuvio on monijakoinen, osittain puistonreunassa, osittain kallion kupeessa ja osittain kallioalueelle työntyvä, joten kasvupaikka vaihtelee kyllä rehevämmästä karumpaan ja kivikkoiseen. Kasvupaikan merkinnästä mai-nitsin jo muutamilla aiemmillä kuvioilla. Hoito keskittyy puiston reunaan ja kadunvarteen, kallionväliin työntyvä kuvionosa jää luonnontilaan.*

Kuvion kuvaus Tforestista: "METSO-ohjelman elinympäristö: Runsaslahopuustoinen kangas-metsä, kriteeriluokka II (kallioalueen väliin työntyvä kuvio-osuus)

Seurasaarentien sekä hoidetun puistoalueen ja puistotien varresta kallion kupeeseen nouseva rinne sekä ylös kallioalueelle työntyvä notkelma. Puusto vaihtelee kuvion eri osissa. Koko kuvio-olla järeitä ikimäntyjä, tien varressa kookkaita koivuja, kallion kupeessa ryhmä haapoja, puistotien varressa erikokoista vaahteraa ja keskellä mutkainen tervaleppä. Kookkaamman puuston alla runsaasti nuorempaa lehtipuustoa, vesakkoa ja pensaita, joista osa puutarhakarkulaisia. Alue on melko hoitamaton ja hieman epäsiistin oloinen tarkasti hoidetun puistoalueen yhteydessä.

Tavoite: Maisemallinen, turvallinen puiston reunametsä, jossa kerroksellista lehtipuustoa ikimänttien lomassa.

Toimenpiteet: Maisemanhoito + pienpuustonhoito. Kalliolle nouseva kuvionosa säilytetään luonnonmukaisena."

Kuvio 130

Kommentti: Rinteeltä (joka osin hienoa kalliokettoa) kannattaisi poistaa vieraslajit.

Vastaus: *Lienee jossain vaiheessa ollut osa viereistä hoidettua puistoa istutettuine perennoineen ja pensaineen.*

Kuvio 132

Kommentti: Melko hyväkuntoinen sekametsäkuvio, jossa kaksi lahovikaista vaahteraa. Kuviolle on esitetty maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Lähinnä riittäisi lahovikaisten vaahteroiden kaataminen maalahopuiksi sekä pienpuuston hoito.

Vastaus: *Kapeat puustokaistaleet puistokäytävän molemmin puolin, hoidetun puistoalueen jatkeena.*

Kuvio 134

Kommentti: Helsingin oloissa edustava jalopuustoinen lehto, jossa on muitakin luontoarvoja (monipuolinen sekapuusto, lahoppuuta). Täyttää moninkertaisesti luonnonsuojelulain 29 § kriteerit. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa. Muu puusto ei haittaa jalopuiden pärjäämistä. On vaikea nähdä kummallekaan esitetylle toimenpiteelle perustetta varsinkin, kun kuvion poikki kulkevan polun varsinkin on melko lailla ongelmaton pienpuuston osalta.

Vastaus: Tämä kuvio mainittiin jo yleistekstikommenteissakin. Alue on aikanaan huvilakaudella ollut erillisuunnitelman mukaan hoidettu piha /puisto. Kuviolla on sen halki kulkeva reitti, kadunvarsi, puustoisien alueen keskelle työntyvä tontin reuna, istutettuja puita, mm. puistolehmuksia. Hoidetaan maisemaa ja jalopuumetsikköä luontoarvot huomioiden.

Kuvion kuvaus Tforestista: ”METSO-ohjelman elinympäristö: Lehto, kriteeriluokka II. Arvokas elinympäristö: Kosteaa/ tuore lehto. Seurasaarentien mutkan ja pohjoispuolisen huvilapihan välinen, ulkoilutien halkoma kosteapohjainen notko, joka ainakin osittain lienee jonkinlaista aiempaa niittyä, laidunta tai viljelyaluetta. Puustona kuvion reunoilla vanhoja, osin jo huonokuntoisia koivuja ja kuvion keskellä kosteammassa kohdissa järeitä vanhempia tervaleppiä. Koivujen ja leppien lomaan koko kuviolle on ajan mittaan kehittynyt vaihtelevaa vaahteravaltaista sekalehti-puustoa, joka sekin jo nykyisellään alkaa olla keski-ikäistä. Seurasaarentien kupeessa on lisäksi kuuden istutetun lehmuksen ryhmä, muutama kookkaampi vaahtera ja yksittäinen tammi. Alikasvoksena vaihtelevasti vesakkoa ja paikoin kookastakin lehtopensaikkaa. Samankaltainen puusto jatkuu jonkin matkaa maastoon rajaamattoman huvilatontin puolelle. Kuvio on osittain avara/aukoinen ja siltä on myös aiemmin poistettu huonokuntoisia/vaarallisia ja kaatuneita/katkenneita puita. Vaahteraa ja muita jalopuita on sen verran, että kuvio täyttää luontotyypin ”jalopuumetsä” kriteerit.

Tavoite: Jalopuumetsikön ominaispiirteiden ylläpitäminen sekä kadunvarren ja lähialueen maisema ja turvallisuus.

Toimenpiteet: Maisemanhoito/puustoryhmien harvennus + pienpuustonhoito. Jalopuustoa, tervaleppää ja lehtopensaikkaa suositaan. Osa kaadettavista rungoista jätetään kuviolle maalaho-puiksi. Avarimpiin kohtiin voisi istuttaa muutamia jalopuuryhmiä, esim. metsälehmusta.”

Kuvio 139

Kommentti: Kuviolla lähinnä kai tarvetta yksittäisten ongelmapuiden (vanhat koivut) poiminnalle ja pienpuuston vaihtelevalle hoidolle (esitetty maisemanhoitoa ja pienpuuston hoitoa). Jokusen kaadettavan koivun voisi jättää rinteeseen maalaho-puiksi.

Vastaus: OK

Kuvio 142

Kommentti: Kuvion sijainnin takia perusteltua poistaa niin ylispuuta kuin harventaa kevyesti nuorempaa puustoa.

Vastaus: OK

Kuvio 144

Kommentti: Kuvion vähäiset järeät kuuset sekä ylispuustona kasvavat järeät haavat, raidat ja ter-
valepät syytä pääosin säilyttää. Muutaman koivun voisi kaataa kuviolle maalahopuiksi.

Vastaus: OK.

Kuvio 146

Kommentti: Arvokkaalle lehtometsäkuviolle on esitetty toimenpiteenä maisemanhoitoa. Ei liene
muuta tarvetta kuin ajoittain kaataa tien varresta mahdollisia ongelmapuita (jotka sopivat kuviolle
maalahopuiksi)? Jos näin, niin toimenpiteenä saisi olla yksittäisten puiden poisto.

Vastaus: OK, muutetaan toimenpidemerkintä.

Kuvio 153

Kommentti: Monipuolinen sekametsäkuvio, johon on esitetty hoitotoimenpiteinä maisemanhoitoa
ja pienpuuston hoitoa. Suunnitelmakaudella valtapuuston osalta on tarvetta lähinnä muutaman
tien varren huonokuntoisemman koivun kaatamiseen (sopivat hyvin kuviolle lahopuiksi) sekä
vaihtelevalla intensiteetillä toteutetulle pienpuuston hoidolle. Syytä säilyttää runsaspuustoisena
melu- ja näkymäsuojan takia.

Vastaus: Keskeinen sijainti puistomaisen alueen osana, kadun varressa asettaa myös maise-
mallisia vaatimuksia. Kaupunkikuvallisena tavoitteena on säilyttää merinäköä kadultakin.

Kuvio 154

Kommentti: Puustoltaan monipuolinen, eri-ikäisrakenteinen metsikkö tien ja Humalistonpuiston
kallioalueen välissä. Kuvio on lähinnä lehtomaista kangasta, jossa lehtolaikkuja (teemakartalla
tuoretta kangasta). Kuviolla on yli 30 puumaista vaahteraa (osa vanhoja), joten sopisi hyvin arvo-
metsäksi. Kuviolle on esitetty hoitotoimenpiteenä ylispuustoisesta taimikon hoitoa sekä pienpuus-
ton hoitoa. Isompien puiden osalta riittäisi suunnittelukaudella se, että muutama tien läheisyyden
kehittyvä ongelmapuu kaadettaisiin. Toimenpiteeksi kuviolle sopisi esitettyä paremmin pienpuus-
ton hoito ja yksittäisten puiden poisto.

Vastaus: Sijainti Kesärannan vieressä edellyttää tiettyä puistomaisuutta.

Kuvio 155

Kommentti: Niin ikään puustoltaan monipuolinen kuvio. Kuviolla on runsaasti eri-ikäistä vaahte-
raa, hieman varttuvaa haapaa sekä jokunen vanha mänty. Myös pensaskerros ja alikasvos-
puusto melko monipuolisia. Kuvio sopisi hyvin arvometsäksi. Kuviolle esitetty pienpuuston hoito
on maltillisesti toteutettuna perusteltu.

Vastaus: Sijainti Kesärannan sekä katualueen ja hoidetun puiston vieressä edellyttää tiettyä puistomaisuutta ja läpinäkyvyyttäkin.

3. Suunnitelmaluonnos nähtävillä

Suunnitelmaluonnos oli nähtävillä rakennusviraston Internetsivuilla 10.6.2015 - 31.7.2015. Suunnitelman etenemistä saattoi seurata viraston Internetsivuilta koko laatimisen ajan ja antaa palautetta suoraan suunnittelijoille. Suunnitelmaluonnos esiteltiin katu- ja puisto-osaston johtoryhmälle 19.5.2016.

4. Suomen luonnonsuojeluliiton toimenpide-esitys ja ELY-keskuksen lausunto

4.1 Suomen luonnonsuojeluliiton toimenpide-esitys

Hoito- ja kehittämissuunnitelma esiteltiin yleisten töiden lautakunnalle 31.5.2016. Yleisten töiden lautakunta päätti palauttaa suunnitelman uudelleen valmisteluun, koska hoitosuunnitelma-alueesta oli tehty Uudenmaan ELY-keskukseen toimenpide-esitys luonnonsuojelulain 29 §:n perusteella. Toimenpide-esityksessä Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri esitti Uudenmaan ELY-keskukselle Meilahden arvokkaimpien jalopuumetsien rajaamista luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisiksi luontotyypeiksi. Kohteet sijaitsevat Tamminiementie 5:n, Heikinniementien ja Seurasaaarentie 13:n välissä sekä Seurasaaarentie 3 etelä- ja itäpuolella.

4.2 ELY-keskuksen lausunto

Uudenmaan ELY-keskuksen toimesta on laadittu tarkempi selvitys (Luontotieto Keiron Oy, 17.11.2017) ja asiantuntijalausunto (29.12.2018) suojeltaviksi esitetyistä jalopuukohteista. ELY-keskus katsoo, etteivät Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin aloitteessa yksilöidyt alueet täytä luonnonsuojelulain 29 §:n ja luonnonsuojeluasetuksen 10 §:n kriteereitä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Meilahden alueen jalopuihin liittyvät luontoarvot voidaan riittävästi turvata ottamalla asiantuntijalausunnossa esitetyt suositukset huomioon asemakaavaa laadittaessa.

4.3 Asiantuntijalausunnon huomiointi hoito- ja kehittämissuunnitelmassa

Hoito- ja kehittämissuunnitelmassa on otettu huomioon Luontotieto Keiron Oy:n Uudenmaan ELY-keskukselle laatiman asiantuntijalausunnon suositukset. Luonnonolosuhteisiin ei ole tulossa suuria muutoksia, sillä alueen käyttö säilyy pääasiallisesti nykyisen kaltaisena. Tamminiementien ja Heikinniementien välisen puistoalueen pohjoisosan ulkoilureitti on poistettu ja alueen luonnonhoidon toimenpiteissä on huomioitu vaalittavan jalopuumetsän ominaispiirteiden säilyttäminen.

LIITE 1 Seurasaari-säätiön antama palaute Meilahden huvila-alueen hoito- ja kehittämissuunnitelmasta

Helsingin kaupunki
Kirjaamo
Kaupunkisuunnitteluvirasto
PL 10
00099 Helsingin kaupunki

Helsinki 24.3.2016

Asia: Seurasaarisäätiön kommentit Meilahden huvila-alueen hoito- ja kehittämissuunnitelmaan

Seurasaarisäätiö kiittää mahdollisuudesta osallistua Meilahden hoito- ja kehittämissuunnitelman valmisteluun.

Seurasaari ja Meilahden huvila-alue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuri- luontoympäristö, joka ansaitsee oman hoito- ja kehittämissuunnitelmansa.

Kehittämissuunnitelmassa on huomioitu kiitettävästi Seurasaarenaukion liikenteelliset ja maisemanhoidolliset muutostarpeet, joissa huomioidaan virkistyskäytön lisäksi saavutettavuus. Liikennejärjestelyjen suhteen näemme tulevaisuuden ratkaisut joukkoliikenteessä sekä kevyen liikenteen edellytysten, kuten selkeiden ja turvallisten reittien ja pyöräparkkien, parantamisessa, ei yksityisautoissa. Yksityisautojen edellyttämien pysäköintipaikkojen tarpeeseen, laajuuteen ja sijoittumiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota Seurasaarenaukiota koskevia toteutussuunnitelmia laadittaessa.

Kehittämissuunnitelman kärkipäässä ovat oikeutetusti Seurasaarenaukion lisäksi Seurasaarentien rantareitin maisemanhoidolliset työt näkymien avartamisineen, opasteineen, valaistuksineen ja näköalalaitureineen. Toteutuessaan Meilahden huvila-alue ja Seurasaari tulevat näkyvämmiin osaksi Helsingin kaupungin läntistä vihersormea ja kaupungin merellinen siluetti voisi jatkua esteettömästi idästä länteen.

Seurasaarisäätiö pitää Meilahden hoito- ja kehittämissuunnitelmaa onnistuneena esityksenä ja katsoo, että suunnitelma vastaa sen omia toiveita ja aiempia keskustelunavauksia.

Seurasaarisäätiö

Miia Perkkiö
Hallituksen puheenjohtaja

Aila Nieminen
Pääsihteeri

MUOLESTA
